

Kommissionens årliga tillväxtöversikt

Statsrådsberedningen

2010-02-14

Dokumentbeteckning

KOM(2011) 11 slutlig

Meddelande från kommissionen - Årlig tillväxtöversikt: vidareutveckling av EU:s samlade insatser mot krisen

BILAGA 1 - LÄGESRAPPORT OM EUROPA 2020-STRATEGIN

BILAGA II - MAKROEKONOMISK RAPPORT

BILAGA 3 - UTKAST TILL GEMENSAM RAPPORT OM
SYSSELSÄTTNINGEN

Sammanfattning

Den 12 januari 2011 presenterade kommissionen sin årliga tillväxtöversikt. Den inleder den nya europeiska terminen för en förstärkt ekonomisk samordning i EU. Rapporten kommer att ligga till grund för diskussionen vid Europeiska rådets möte den 24-25 mars.

I rapporten redogör kommissionen för sin samlade bedömning av EU:s ekonomiska läge och ekonomisk-politiska utmaningar. Mot denna bakgrund redovisar kommissionen vad man bedömer som nödvändiga åtgärder och insatser i medlemsstaterna och i EU inom tre huvudområden:

- Säkra makroekonomisk stabilitet
- Arbetsmarknadsreformer för att öka sysselsättningen
- Prioritera tillväxtfrämjande åtgärder

Regeringen kan välkomna rapporten i stort och kan välkomna budskapet om vikten av kraftfull budgetsanering i medlemsstaterna, genomföra

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I juni 2010 antog Europeiska rådet Europa 2020 - en strategi för smart och hållbar tillväxt för alla. I syfte att driva på ett effektivt genomförande av strategin, konsistent med stabilitets- och tillväxtpakten, beslutade rådet i september 2010 att introducera en ny årscykel för styrning och granskningen av den ekonomiska politiken. Den beslutade årscykeln går under benämningen europeisk termin och är en central del i en förstärkt ekonomisk samordning i EU.

Den europeiska terminen inleds med att kommissionen presenterar sin årliga tillväxtöversikt som ligger till grund för diskussionen vid vårtoppmötet då stats- och regeringscheferna ska lämna vägledning inför medlemsstaternas rapportering inom EU2020 (nationella reformprogram) och Stabilitet och tillväxtpakten (konvergensprogram). Den 12 januari presenterade kommissionen årets rapport.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen redogör i rapporten för sin samlade bedömning av EU:s ekonomiska läge och ekonomisk-politiska utmaningar. I rapporten berörs finanspolitik, strukturpolitik samt makroekonomiska utmaningar. Ansatsen är horisontell och innehåller således inga landsspecifika slutsatser.

Kommissionens bedömning är att effekterna av krisen i termer av försämrade offentliga finanser och ökad arbetslöshet, har varit mindre markanta i EU än i andra delar av världen som en följd av EU:s samordnade och kraftfulla insatser. Däremot halkar EU efter i återhämtningen p.g.a. en svagare produktivitetstillväxt. EU måste nu, menar kommissionen, lägga fokus på att stärka sin konkurrenskraft och långsiktiga tillväxtpotential.

Mot denna bakgrund redovisar kommissionen vad man bedömer som nödvändiga åtgärder och insatser i medlemsstaterna och i EU inom tre huvudområden:

- Säkra makroekonomisk stabilitet genom kraftfull budgetsanering, korrigerar makroekonomiska obalanser samt åtgärder för att stabilisera banksektorn.
- Arbetsmarknadsreformer för ökad sysselsättning och minskat utanförskap däribland insatser som stärker incitament till arbete, reformerar pensionssystem och underlättar för arbetslösa att återgå till arbete.

- Prioritera tillväxtfrämjande åtgärder som bidrar till att fullt utnyttja den inre marknadens tillväxtpotential, mobilisera privat kapital till tillväxtfrämjande insatser samt skapa kostnadseffektiv tillgång till energi.

Rapporten åtföljs av tre mer detaljerade annex avseende; Lägesrapport om Europa2020-strategin; Makroekonomisk rapport samt utkast till gemensam rapport om sysselsättning.

Annex 1: Framstegrapport om genomförandet av EU2020

I annex I redogör kommissionen för genomförandet av EU2020 på EU-nivå och i medlemsstaterna under den korta tid som strategin varit kraft. Rapporten redogör för de initiativ som kommissionen tagit under hösten med flaggskepps initiativen, inre marknadsakten, EU:s handelsstrategi samt budget översynen i syfte att fokusera på ett antal prioriterade områden som bidrar till ökad tillväxt.

Kommissionens bedömning av genomförandet på nationell nivå baseras på de utkast till nationella reformprogram som medlemsstaterna redovisade i november 2010. I enlighet med Europeiska rådets beslut ska medlemsstaterna översätta de övergripande Europa 2020 målen om sysselsättning, FoU, klimat och energi, utbildning och social inkludering till nationella mål. Kommissionen konstaterar att alla medlemsstater utom två (Storbritannien och Nederländerna) har redovisat nationella mål i utkastet till reformprogram. Kommissionen menar att generellt sett uppvisar reformprogrammen en medvetenhet om läget och vikten att snabbt vidta åtgärder men en låg ambitionsnivå vad gäller de nationella målen och ett allt för kortsiktigt perspektiv och låg konkretionsgrad i de reformer som redovisas för att leva upp till målen. Kommissionen efterlyser således mer långsiktiga reformagendor som redovisar mer framåtblickande och i mer konkreta termer nödvändiga reformer fram till år 2020.

Annex 2: Makroekonomisk rapport

I bilaga II redogör kommissionen för det makroekonomiska läget i unionen. Kommissionen anser att det krävs stora insatser från medlemsstaterna under 2011-2012 för att undvika en negativ spiral, med ohållbar skuldbörda, fortsatta störningar på finansmarknaderna och låg tillväxt.

Rapporten inleds med en redogörelse för det övergripande makroekonomiska läget i EU. Kommissionen menar att EU led av stora strukturproblem redan innan krisen och att dessa inte hade åtgärdats förvärrade krisen kraftigt. De offentliga finanser missköts också i ett stort antal medlemsländer, och

ökningen av offentliga utgifter steg snabbare än inkomsterna. När krisen väl slog till fanns det därför ett litet handlingsutrymme att föra en expansiv finanspolitik. Kommissionen påpekar också att de länder som förde en mer försiktig finanspolitik innan krisen hade ett bättre utgångsläge när krisen väl slog till och är nu i ett bättre läge än andra länder. Den ekonomiska tillbakagången har medfört att BNP i EU är tillbaka på samma nivå som 2006, och elva medlemsländer förväntas inte vara tillbaka på denna nivå ens i slutet av 2012. Läget på arbetsmarknaden är än sämre, och arbetslösheten i EU förväntas vara mer än en procent högre 2012 än den var innan krisen och man ser risker för att den konjunkturella arbetslösheten kan bli strukturell.

Kommissionen redogör för viktiga åtgärder inom ett antal områden för att säkerställa den makroekonomiska stabiliteten i EU. Gällande de offentliga finanserna menar kommissionen att kraftfull finanspolitisk konsolidering är avgörande. Skuldbördan nu är så stor i många länder att nya utgiftsökningar leder till negativa effekter snarare än att stimulera ekonomin. Ökad tillväxt i unionen krävs också för att lösa problemen på sikt. Fungerande finansiella marknader är en central del för en stark ekonomisk återhämtning. I dagsläget har situationen på de finansiella marknaderna förbättrats men är ännu inte tillfredställande. Fortsatt övervakning och hårdare reglering av finansmarknaden är nödvändig. Dessutom pekar kommissionen på behovet av att arbetet går framåt med att inrätta en permanent krismekanism gällande offentligfinansiella kriser (European Stability Mechanism). Slutligen framhåller kommissionen behovet av att ett antal åtgärder genomförs för att skapa tillväxt och korrigera makroekonomiska obalanser

Annex 3: Utkast till gemensam rapport om sysselsättning

I bilaga III presenteras utkast till gemensam rapport om sysselsättningen. Rapportens ansats är horisontell och framåtblickande och den utvecklar de sysselsättningsbudskap som återges i tillväxtrapporten. I rapporten behandlas sysselsättningsläget i unionen och kommissionen lyfter mot bakgrund av denna fram en rad åtgärder som krävs för att öka sysselsättningen i EU.

Vad gäller arbetsmarknadsläget i unionen noteras att läget på arbetsmarknaden förbättrats men att det fortfarande är besvärligt. Nedgången i sysselsättningen verkar ha upphört och arbetslösheten stabiliserats, men sysselsättningsgraden är fortfarande lägre än innan krisen och långtidsarbetslösheten ökar. Vidare finns det en risk för att matchningen mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft försämrats. Vad gäller sysselsättningsreformer konstateras i rapporten att uppnåendet av de överenskomna överordnade EU 2020-målen på områdena sysselsättning, utbildning och social inkludering kräver att ett brett spektrum av integrerade åtgärder genomförs med sikte på att skapa flexiblare, tryggare och mer

inkluderande arbetsmarknader. Utmaningarna som föreligger vad beträffar; vägen mot full sysselsättning, främjandet av en kvalificerad och välutbildad arbetskraft och minskad fattigdom och utanförskap redogörs för ur ett horisontellt perspektiv. Bl.a. konstateras att; arbetsmarknadsdeltagandet bland kvinnor och äldre måste höjas, avbruten skolgång måste motverkas och att inkluderande arbetsmarknader behövs för att minska fattigdom. Mot bakgrund av dessa utmaningar sammanfattas rapporten med en uppräddning av reformer på arbetsmarknadens område som bör uppmärksammas i syfte öka sysselsättningen i unionen

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Inga. Strategin bygger på den så kallade öppna samordningsmetoden.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Strategin bygger på den så kallade öppna samordningsmetoden. Meddelandet i sig har ingen direkt inverkan på medlemsstaternas budget. Ett av strategins övergripande syften är att emellertid att skapa långsiktigt hållbar tillväxt genom en återgång till sunda offentliga finanser i medlemsstaterna. Kommissionen framhåller i meddelandet vikten av en kraftfull konsolidering av de offentliga finanserna och att statliga utgifter bör prioritera tillväxtfrämjande åtgärder. Eventuella effekter på EU-budgeten kan inte uteslutas.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen kan i stort välkomna kommissionens tillväxtöversikt, och budskapet om vikten av att medlemsstaterna tar krafttag för att konsolidera sina budgetar, genomför nödvändiga reformer på arbetsmarknaden och prioriterar tillväxtstimulerande åtgärder.

Regeringen välkomnar kommissionens skarpa budskap om behovet av att påskynda budgetsanering och att minska statsskulden. i medlemsstaterna för att säkra en hållbar ekonomisk återhämtning.

Regeringen delar kommissionens uppfattningen om behovet av reformer för att stimulera arbetskraftsutbudet bland kvinnor och män och förhindra utslagning från arbetsmarknaden. Regeringen stödjer således kommissionen slutsats om vikten av att vidta åtgärder som stärker incitament och skapar vägar till arbete.

Regeringen fäster dock stor vikt vid att EU-samarbetet på sysselsättningsområdet sker med respekt för medlemsländernas olika utgångspunkter och nationell praxis, i synnerhet vad gäller arbetsmarknadens parter roll.

Vidare delar regeringen kommissionens analys om vikten av att ta tillvara tillväxtpotentialen från en konkurrenskraftig och effektiv inre marknad och extern öppenhet. Regeringen saknar dock ett tydligare budskap om vikten av att värna och driva på frihandel för Europas konkurrenskraft och tillväxt.

Regeringen välkomnar kommissionens budskap om vikten av att främja företagsklimatet och tjänstesektorn, stärka excellens i forskning och innovationskapacitet samt utveckla och utnyttja Europas konkurrensfördel vad gäller miljöprodukter och -tjänster och att utveckla en resurseffektiv ekonomi.

Regeringen är positiv till att använda effektiva instrument, bl.a. skatter, för att främja tillväxt och nya jobb. Samtidigt är det viktigt att respektera att medlemsstaterna har rätt att utforma sina egna skattesystem.

Regeringen ställer sig tveksam till nya finansieringsinstrument, som Europeiska projekt obligationer, utan en grundlig analys av effekter och konsekvenser.

Regeringen anser att diskussionen om Europa 2020 inte får föregripa förhandlingarna om EU:s nästa långtidsbudget.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 119 i EU-fördraget

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

4.2 Fackuttryck/termer